

Generalul Ion Dragalina

- o scurta biografie -

Dumitru-Valentin PĂTRAȘCU

Generalul Ion Dragalina s-a născut la 16 decembrie 1860, în orașul Caransebeș. Tatăl său, Alexandru Dragalina, fusese ofițer în armata austriacă, din cadrul căreia demisionase în 1859 pe motive medicale, după care s-a mutat împreună cu familia la Râmnicu Vâlcea¹.

Ion, fiul cel mare al familiei, urmează școala primară la Râmnicu Vâlcea, iar în 1869, după revenirea împreună cu familia la Caransebeș va fi înscris la școala germană din localitate. Aici va urma șase clase, după care, în anul școlar 1875-1876, intră în clasa a III-a a unui gimnaziu din Budapesta, pe care o absolvă cu rezultate foarte bune². În 1876 Ion Dragalina intră în școala de cadeți de la Timișoara, unde reușește să se afirme ca unul dintre cei mai buni elevi.

În 1880, după absolvirea școlii de cadeți, este repartizat la Regimentul 43 infanterie, cu garnizoana în Caransebeș. Ion Dragalina va fi avansat la gradul de sublocotenent în 1883, și, tot atunci, obține aprobarea de a urma cursurile Academiei de Război din Viena³. În paralel cu studiile la Academia de Război, Ion Dragalina urmează și Școala de ingineri topografi.

A absolvit Academia de Război în 1884 și, tot în acel an obține diploma de inginer topograf. Ca urmare, este încadrat în batalionul de cadre din Regimentul 43 infanterie din Caransebeș⁴.

Urmare a presiunilor la care este supus în perioada în care a activat ca ofițer în cadrul armatei austro-ungare, un rol decisiv jucându-l incidentele de la 17 iunie 1884, când au avut loc alegerile pentru Parlamentul austro-ungar, Ion Dragalina obține aprobarea demisiei sale din armata austro-ungară, la 1 decembrie 1887. În aceeași zi trece

frontiera împreună cu soția sa Elena și se îndreaptă spre Turnu Severin, de unde ia trenul spre București⁵.

La 10 decembrie 1887 i se aprobă încadrarea în armata română, cu gradul de sublocotenent fiind repartizat la Regimentul 21 infanterie din București. În decurs de un an este avansat la gradul de locotenent și în februarie 1888, este mutat la Regimentul 2 infanterie cu garnizoana la București, iar ulterior la Craiova. Aici se face remarcat prin temeinica pregătire teoretică și practică și pentru cunoștințele militare⁶.

Comandantul regimentului nota în foaia locotenentului Ioan Dragalina: „ofițer foarte conștiincios în îndeplinirea îndatoririlor sale (...) Conduită și ținută foarte bune. Cunoaște foarte bine regulamentele și le aplică cu discernământ. În rezumat, foarte bun ofițer, care pentru calitățile sale (...) merită a înainta [în grad]”⁷.

La 1 august 1891, locotenentul Ion Dragalina este mutat la Regimentul 1 linie din Craiova, având funcția de comandant de companie. În decembrie același an este numit comandant de companie în Regimentul 2 Romanați, cu garnizoana în Caracal.

De la 1 iunie 1892 îi este încredințată comanda batalionului 2 din Regimentul 19 Romanați din Caracal. Ca urmare a rezultatelor obținute în pregătirea de luptă a batalionului, la 10 mai 1893, este avansat la gradul de căpitan. După încă cinci ani, în 1898, se prezintă la examenul de maior, trece cu succes toate probele, clasându-se pe primul loc dintre participanți. Astfel, la 10 mai 1899, o dată cu avansarea la gradul de maior, este numit comandant de batalion în Regimentul 7 Rahova din Vaslui⁸.

După preluarea comenzii Regimentului 7 Rahova de către colonelul Constantin Prezan în 1900, acesta, apreciind pregătirea maiorului Ion Dragalina, îi va solicita ajutorul în chestiunile de tactică și strategie.

În aprilie 1904, maiorul Ion Dragalina este numit ajutor al comandantului batalionului 9 vânători, în curs de constituire în garnizoana Ploiești. O nouă avansare se produce la 1 aprilie 1905, când Dragalina

este numit comandant al batalionului 7 vânători de la Cernavodă, funcție pe care o deține până în 1908⁹.

Fire cumpătată și ordonată, Ion Dragalina știa să se apropie de soldați, să le insuflă încredere, veghea ca cei aflați în subordinea sa să-și primească la timp drepturile și să beneficieze de condiții bune. De asemenea acorda o atenție deosebită disciplinei militare. Se ocupa personal de pregătirea teoretică și practică a celor aflați în subordine. Tocmai de aceea, va câștiga respectul acestora, ostașii și ofițerii spunându-i „tata Dragalina”.

La 1 aprilie 1908 este numit comandant al Școlii militare de infanterie din București, iar la 10 mai 1908 este avansat la gradul de locotenent-colonel. Aici s-a preocupat de ridicarea nivelului de pregătire a elevilor și va combate nepotismul. În semn de apreciere a muncii sale, în 1909, primește ordinul „Steaua României”, clasa a V-a¹⁰.

În aprilie 1911, o dată cu avansarea la gradul de colonel este numit comandat al Regimentului 34 din Constanța. Ca și până atunci, acordă o atenție deosebită programului de instrucție și de educație. Colonelul Socrate Nicolaescu, îl descria astfel: „om dintr-o bucată. Blând până la afecțiune părintească față de ofițeri și mai ales față de soldați. Corect și cinstit în toate acțiunile sale (...) Un mare exemplu de urmat”¹¹.

Ca o dovadă de apreciere a muncii depuse și a rezultatelor remarcabile obținute de unitatea condusă de el, Ion Dragalina este decorat cu ordinul „Coroana României”, clasa a IV-a.

În vara anului 1914, colonelul Ion Dragalina este numit comandant al Brigăzii 9 infanterie cu garnizoana în Ploiești, iar în noiembrie 1914 preia comanda brigăzii 8 infanterie din București.

În august 1915, Marele Stat Major îi încredințează misiunea de a conduce lucrările de fortificație de pe Valea Prahovei, lucrări executate de către „Grupul Predeal”, sarcină pe care o va deține până în aprilie 1916.

În noiembrie 1915 este avansat la gradul de general de brigadă. După ce, timp de trei luni, fusese comandant al Comandamentului 3

teritorial, la 1 iulie 1916 este numit comandant al Diviziei 1 infanterie din Turnu-Severin, la comanda căreia avea să se acopere de glorie pe câmpurile de bătălie.

După preluarea comenzii, generalul Dragalina ia măsuri în privința instruirii trupeii, în rândul căreia se aflau recruți cu o pregătire militară sumară. De asemenea, înzestrarea prezenta serioase deficiențe.

În noaptea de 14/15 august 1916, orele 21, când s-a declarat război Austro-Ungariei, Divizia 1 infanterie, comandată de generalul Dragalina, făcând parte din Armata a I-a, era dispusă pe frontieră de la izvoarele Argeșului până la Calafat.

După lupte crâncene la 19 august 1916 trupele Diviziei 1 infanterie cuceresc înălțimile Alion, Ozoina și Drânic, atacând pozițiile inamice din valea Cernei și din estul Orșovei. În ziua de 21 august 1916, generalul Dragalina hotărăște continuarea ofensivei pentru eliberarea Orșovei, în aceeași zi, fiind ocupată insula Ada-Kaleh.

După eliberarea Orșovei, ofensiva este stopată, unitățile Diviziei 1 consolidându-se pe poziții. Generalul Dragalina inspectează unitățile și stabilește măsurile necesare pentru apărare.

În a doua decadă a lunii septembrie 1916, inamicul din sectorul Cerna devine mai activ, dar atacul din 13-14 septembrie este respins. Un nou atac este respins la 18 septembrie, iar la 21 septembrie, generalul Dragalina declanșează contraatacul. Ca urmare, Divizia 1 controlează valea Dunării în zona Orșova¹².

Dar, în ziua de 22 septembrie, inamicul ocupă în sectorul „Grupului Jiu” o serie de înălțimi, precum și gura trecătorii Vulcan (Buliga) și a defileului Jiului (Surduc). Dată fiind importanța acestor puncte, Armata 1 îi ordonă generalului Dragalina să trimită pe defileul Jiului un batalion de infanterie și o baterie de artilerie.

În seara zilei de 30 septembrie, un ordin, adresat generalului Dragalina, îi solicită „să reziste cu orice preț pe pozițiile ocupate, cel puțin 15 zile”. De altfel, în dimineața zilei de 10 octombrie inamicul declanșează o puternică ofensivă pe tot frontul Armatei a I-a.

În dimineața zilei de 11 octombrie, generalul Dragalina se prezintă la comandamentul Armatei 1 din Craiova, unde fusese numit comandant. În aceeași zi face cunoscută, Marelui Cartier General român, hotărârea sa pentru oprirea ofensivei inamice.

Pentru a se orienta asupra situației reale a unităților aflate pe front, generalul pleacă pe linia frontului. La Bumbști, el le vorbește ostașilor despre îndatoririle lor față de țară și despre eroismul înaintașilor. Pe linia frontului, generalul Dragalina ajunge până la mănăstirea Lainici, moment în care află că inamicul blocase drumul de retragere spre sud la jumătatea distanței dintre Lainici și Bumbști.

Automobilul, în care se afla, reușește să treacă prin barajul de foc dar generalul este rănit la umărul și brațul drept. Primul ajutor îi este acordat la Gura Sadului, în aceeași zi fiind evacuat la spitalul din Craiova. De aici, va fi evacuat la București, unde ajunge în seara zilei de 13 octombrie și unde îi va fi amputat brațul drept¹³.

În semn de apreciere pentru întreaga sa activitate, generalul este distins cu cea mai înaltă decorație de război, ordinul „Mihai Viteazul”.

După câteva zile de îmbunătățire a stării de sănătate, brusc, la 20 octombrie 1916 se declanșează septicemia, iar la 24 octombrie generalul Dragalina decedează. Prin dispariția sa, armata română pierde unul dintre cei mai valoroși ofițeri. Generalul Dragalina își făcuse pe deplin datoria.

La 26 octombrie 1916 este înmormântat cu funeralii naționale, la cimitirul militar Bellu din București. Cu acest prilej, marele istoric Nicolae Iorga spunea: „cu pietate fiecare va privi ultimul lui drum între noi. (...) Dar mâine, când Banatul lui părintesc va fi carne din trupul României biruitoare, când departe în Caransebeș va flutura steagul sub care și-a vărsat sângele, vom ridica pe locul unde el a fost dăruit neamului, statuie de bronz întru pomenirea curatei figuri de erou care se ascunde acum vederilor noastre”¹⁴.

Bibliografie:

Anastasiu Ioan, *Răsboiul pentru întregirea neamului*, Ed. „Bucovina”, București, 1937.

Cărăbiș, Vasile, *Istoria Gorjului*, Ed. Romfel, București, f. a.

Kirițescu, Constantin, *Istoria războiului pentru întregirea României*, Ed. Științifică și Enciclopedică, vol. I., București, 1989.

Popescu, Nicolae, *Generalul Ion Dragalina*, Ed. Militară, București, 1967.

NOTE:

¹ Nicolae Popescu, *Generalul Ion Dragalina*, Ed. Militară, București, 1967, p. 3.

² *Ibidem*, p. 5.

³ *Ibidem*, p. 6.

⁴ *Ibidem*.

⁵ *Ibidem*, pp. 7-10.

⁶ *Ibidem*.

⁷ Apud. Nicolae Popescu, *Generalul Ion Dragalina*, p. 14.

⁸ *Ibidem*, p. 16.

⁹ *Ibidem*, p. 18.

¹⁰ *Ibidem*, p. 26.

¹¹ *Ibidem*, p. 28.

¹² ***, *Istoria românilor*, tom II, vol. VII, coord. acad. Gh. Platon, Ed. Academiei, București, 2003, pp. 425-426.

¹³ *Ibidem*, p. 428.

¹⁴ „Viitorul” din 27 octombrie 1916.